

REDZĒJUMS

Nekas nav velti

Daina Täfelberga

Dzirdot, kā visapkārt runā vien par koronavīrusu Covid-19 un tā iespējamo izplatību arī Latvijā, gandrīz gribas piekrist Latvijas Infektoloģijas centra galvenajai ārstei Baibai Rozentālei, ka tik traki jau nebūs. Vienīgi ne tik emocionāli, kā to publikai sacīja bijuši veselības ministre, norādot uz velti saceltu ažiotažu. Dzīvojam taču citos platumā grādos un sīkspārmus neēdam, jo mums no Eiropas ievēd ar antibiotikām piesātinātu liellopu gaļu un par spīti Āfrikas cūku mērim vēl ir noturējušies daži cūkaudzētāji.

„Ceļu neuztaisīja, gāzi neievilka, kur tad nu koronavīruss līdz mums atnāks!”

Būs vai nebūs – to par 100% neviens nevaram apgalvot. Jebkurā gadījumā tai tālajā Ķīnā radusies baidā nejaucība ir sava veida pārbaudījums arī Latvijas atbildīgajiem, tostarp veselības dienestiem. Vai mums ir efektīva sistēma, lai atklātu tos, kuri var inficēt citus, kā arī pārbaudītu tos, kuri ar inficēto cilvēku bijuši saskarē? Vai ikviens zina, kā atpazīt vīrusa pazīmes, kad un kur vērsties pēc medicīniskās palīdzības? Ne jau visi cītīgi tver informāciju medijos – kāds varbūt apzināti no tās novēršas, tādā veidā uzlikdams sev bruņas, jo iedomas un bailēs var materializēties. Pēc principa: notiks tas, no kā visvairāk baidies.

Tomēr daļā sabiedrības bailes jau valda, tāpēc informācijai jābūt pieejamai visos iespējamajos veidos, lai nesāktos panika. Galu galā tas arī Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu un ģimenes ārstus pasargās no liekiem izsaukumiem pie pacientiem, kuriem bīstamu saslimšanas pazīmju nav. Vēl ir daudz jautājumu, kas sākas tā: „Vai esam gatavi?” Un, ja uz tiem nav pārliecinošas atbildes, tad tiešām vieglāk mest ar roku, sak’, tā ir velta ažiotaža. Līdzīgi kā anekdotiskā sarunā, kurā viena lauku tante jautā otrai, vai tas koronavīruss pie mums atnāks. „Ceļu neuztaisīja, gāzi neievilka, kur tad nu vīruss te atnāks!” atteic otra.

Te nu stāsts nonāk līdz citai sadaļai. Ar Dieva žēlastību pasargāsim savus ļaudis no saslimšanas. Bet vīrusa izplatības ietekmi uz ekonomiku ziemā nav mūsu spēkos pavērst citā virzienā. Starptautiskais Valūtas fonds (SVF) prognozē, ka par globālo fabriku sauktās Ķīnas izaugsmes temps samazināsies vairāk nekā par 5%, savukārt pasaules ekonomikas attīstība – aptuveni par 3%. Tas esot labvēlīgais scenārijs, ja epidēmiju izdosies ierobežot Ķīnā. Bet pastāv arī negatīvais scenārijs, un tas paredz globālu pandēmiju, kas var būt milzīgs slogs valstīm ar vāji attīstītu veselības aizsardzību. Tādā gadījumā pat SVF sargājas kaut ko prognozēt. Un atkal: neskaidrība rada bailes, bet tās – paniku.

TRIS PAR VIENU

Februārī nokrišņu daudzums ievērojami pārsniedzis normu, un mēnesis atzīts par pēdējos gados slapjāko. Kā tas ietekmē laukropību un mežsaimniecību?

Problēmas var radīt sausums

1. Māris Narvils, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra vecākais speciālists aukropībā:

– Slapjums ir liels, īpaši Kurzemē smagākajās augsnēs. Taču lijis ir diezgan vienmērīgi, līdz ar to ūdens spējis aizplūst prom un bojājumi augiem nav nodarīti. Mazās upītes dažviet izgājušas no krastiem, bet jau dažās dienās plūdi noskrējuši. Sliktāki būtu intensīvi nokrišņi. Tāds pats mitrums kādreiz ziemās zemē nonāca sniega veidā. Sliktums

būs vēlāk, kad ūdens būs aiztecējis un zeme strauji kļūs arvien sausāka. Tad uz lauka būs jāstrādā ļoti ātri.

Šobrīd šķiet, ka tas nav aktuāli, jo marts būs līdzīgs februārim. Tādi īsti pavasara darbi vēl tik drīz nesāksies. Sējumiem kaitējumu var nodarīt liels sausums, jo tos nevar aplaistīt. Smilšainākā augsne mitrumu ātri izžūs, augi var aizkalst, var arī uzņākt sals vēl maijā. Vietās, kur mitrumu var saglabāt ilgāk, vairāk jāpievēršas tiešās sējas metodēm. Klimata pārmaiņas norāda,

ka ar iepriekšējām vairs nevarēs strādāt. Jādoma par meliorāciju ar reversu režīmu, lai mitrumu ne tikai nolaistu, bet arī uzkrātu.

Problēma ir kompleksa – esam pieraduši risināt tikai vienu daļu, nepadomājot, ka var notikt arī pretējais. Jau iepriekš bijušas krasas pārmaiņas – kā no viena grāvja otrā. Diemžēl domāšana ir diezgan inerta. Ja vienā gadā laika apstākļi bijuši slikti, cilvēki cer, ka nākamajā būs labāki un viss izlīdzināsies.

Attīstība kā aprīlī

2. Normunds Fetters-Fekters, Padures SIA *Upeskalni AB* saimniecības vadītājs:

– Lauki izskatās slapji, atsevišķās vietās redzamas lielas pelķes. Ūdens ir mazliet par daudz, bet laika apstākļus nav iespējams mainīt.

Taču šobrīd satraukumam nav pamata. Vairāk jābaidās no tā, ka dabā var iestāties līdzsvars un uzņākt liels sausums. Salīdzinot ar citiem gadiem, tagad augi attīstībā tikuši

daudz tālāk. Pēc kalendāra tikko sācies marts, bet faktiski izskatās, ka ir aprīlis. Viss zaļo, parādās baltās saknītes, visām kultūrām ir laba dzīvotspēja. Taču vēl nevar skriet un darīt to, kas darāms aprīlī, jo lauki ir slapji un tehnika var tos sabojāt. Jāsagaida, kad apzūs, un tad jābrauc, jo augi grib ēst.

Siltas ziemas bijušas arī agrāk. Nesen radio dzirdēju, ka līdzīgs laiks, pat siltāks, bijis 1942. gadā –

šajos datumos ap +12 grādiem. Atceros no studiju laikiem, kad gājām praksē. Arī toreiz sniegu nevarēja sagaidīt – uzsnīga tikai pašās februāra beigās. Ļoti mainīgi apstākļi dabā ir pieredzēti. Atliek cerēt, ka neuzņāks absolūts sausums.

No sala sējumiem nav īpaši jābaidās. Kādas vietniņas varbūt apskādēs, taču tas nebūs svarīgi. Salnas vairāk apdraud augļu dārzus, kad tie sākuši ziedēt.

Tas nav būtiskākais

3. Grigorijs Rozentāls, kooperatīvās sabiedrības *Mežsaimnieks* valdes priekšsēdis:

– Ja visas ziemas būtu tādas siltas, mežizstrādes plānošana būtu tām pielāgota. Šajos platumā grādos pierasts, ka vismaz pāris nedēļu gaisa temperatūra ir minusos. Šogad tas izpalika – anticikloni no Krievijas ziemeļiem pie mums neatnāca.

Dažviet mežizstrādātāji darbojas, cerot, ka sals tomēr būs un varēs kokus izvest līdz ceļam. Slapjākās vietās darbu nāksies atlikt līdz pavasarim vai pat ilgāk. Līdz ar to

nevarēs izpildīt līgumus, radīsies zaudējumi. Jāņem vērā arī tas, ka šādos laika apstākļos grunts bojājumi no tehnikas ir lielāki. Risas jānolīdzina, un, ja tās lielākas, tas prasa vairāk naudas. Cilvēki bieži vien strādā pēc inerces, bet, ja vienu gadu sala nav, darbs negaidīti jāpārplāno un rodas citi izdevumi. Neesmu meteorologs, tomēr izskatās, ka sala nebūs. Bet neiestāsies tāda krīze kā 2017. gada rudenī, kad visur bija liela dīkstāve.

Laika apstākļi mani neuztrauc tik ļoti, cik tas, ko nozare un

ekonomikai kopumā var nodarīt koronavīrusa izplatība. Uzņēmējam nepārtraukti jāreķinās ar laika apstākļu svārstībām, neapdomīgiem valdības lēmumiem, arī tādām nepieredzētām lietām kā slimības, kas ekonomiku var ietekmēt globāli. Redzot, kas notiek gan Āzijas, gan Amerikas tirgū, rodas bažas, jo iepriekš tādas pieredzes nav bijis. Mežsaimniekiem patīk, ja ziemas ir ar salu, bet laika apstākļi nav tas lielākais krenķis.

Daina Täfelberga

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv.

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore

Daiga Bitīniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Inguna Spulniece –

63350565, inguna.spulniece@kurzemnieks.lv;

Daina Täfelberga – 63350563, daina.tafelberga@

gmail.com; Jolanta Hercenberga – 63350568,

jolantah99@gmail.com; Alberts Dinters – 63350568,

alberts.dinters@kurzemnieks.lv; Lāsma Reimane –

63350568, reimane.lasma@gmail.com; Inta Jansone –

63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Porīņa – 63350568,

dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētāja: Laila Liepiņa – 63350568,

laila.liepina@kurzemnieks.lv.

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881,

sludinājumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400.

Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce

uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas*

grupa „Mūkusalā” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 3088.

FOTOKOMENTĀRS

Pūkām no sircl!

Lāsma Reimanes foto

MANUPRĀT

Daba mostas, tā īsti neiemigusi

20. martā oficiāli sāksies pavasaris, kaut gan meteoroloģiskais pavasaris šogad Latvijā sākās jau februāra vidū. Atsevišķās vietās meteoroloģiskā ziema nemaz neiestājās. Nesen lasīju, ka šī kalendārā ziema ar vidējo gaisa temperatūru +2,7 grādi (1,7 grādi virs 1924./1925. gada rekorda) pagaidām novērojumu vēsturē ir vissiltākā. Šis noteikti nav mans mīļākais gadalaiks, tāpēc par silto ziemu esmu diezgan priecīga un ar nepacietību gaidu laiku, kad sāks plaukt ziedi un saule spīdēs biežāk. Man ļoti patīk siltums – labāk lai ir karsti nekā auksti. Pavasaris ir laiks, kad viss mostas, un katru gadu arī man ir šī sajūta, ka sāk parādīties enerģija un gribas darīt vairāk: iet laukā, rīkot pikniku, spēlēt bumbu, skriet, braukt ceļojumā utt. Noteikti arī šis pavasaris nebūs izņēmums.

Lāsma Reimane, tālr. 63350568, reimane.lasma@gmail.com